

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ
ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність усі спеціальності

освітня програма усі освітні програми
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти
педагогічного факультету

к.пед.н. Сич Ю.І.

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загальної педагогіки, дошкільної,
початкової та спеціальної освіти

протокол № 8 від 8.01.2020р.

Завідувач кафедри

доц. Іванова Д.Г.

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: Холостенко Юлія Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач

кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової
та спеціальної освіти

Рецензент програми: Замашкіна Ольга Дмитрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри

соціальної роботи, соціальної педагогіки

та фізичної культури

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів: 4</i>	<i>Лекції:</i>	
	28	4
<i>Модулів:</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 120</i>		
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
<i>Семестр: 4-7</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
	20	8
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне: 3</i>		
<i>- самостійна робота: 6</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю: залік</i>		
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» є методи та форми організації педагогічної взаємодії школи з сім'єю, спрямованої на різнобічний розвиток дитини шкільного віку.

Метою вивчення дисципліни є: розкриття теоретичних основ формування особистості дитини в сім'ї, ознайомлення з конструктивними методиками розвитку в контексті типології сучасної сім'ї як соціальної інституції зорієнтований на забезпечення студентів знаннями про специфіку сімейного виховання; роль батьків та інших членів родини у формуванні особистості дитини; особливості статевої ідентифікації хлопчиків і дівчаток та врахування цього фактора у сімейному вихованні; методи педагогічного впливу батьків і доцільність їх використання.

Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка», «Психологія», «Етика та естетика», «Дошкільна педагогіка з історією», «Методика роботи практичного психолога з дітьми дошкільного віку», «Педагогіка толерантності».

Міждисциплінарні зв'язки з курсами «Сімейна педагогіка», «Загальна психологія», «Основи родинного виховання», «Педагогіка», «Етика та естетика».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. *Знання:* знати доміанти сімейної виховної системи; історичні аспекти виникнення інституту сім'ї; принципи шкільної освіти; типологію і моделі сучасного родинного виховання; сутність партнерської взаємодії; параметри сучасної сім'ї; новітні технології співпраці з родиною; виховний потенціал родини; причини виникнення конфліктів у родині; складові розвивально-виховного середовища школи і сім'ї базові характеристики зрілості особистості дитини.
2. *Уміння:* вміти розпізнавати виховний потенціал сучасної родини; визначати педагогічний сенс взаємодії школи із родиною; застосовувати принципи особистісно-орієнтованої педагогіки; встановлювати із родиною партнерські стосунки; обирати конструктивні методики співпраці з родиною задля виховання «душі і серця» дошкільнят; творчо застосовувати передовий досвід розвитку рухової активності дитини, збагачення її емоційного інтелекту; розвивати дитячу творчість – джерело інтелектуально-вольового розвитку дитини; встановлювати партнерські відносини з родиною вихованців.
3. *Комунікація:* використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем сімейного виховання; здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
4. *Автономність та відповідальність:* виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; створювати позитивний імідж професії, її статусу в суспільстві.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Педагогіка сімейного виховання як наука	6	4	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-	-	10
2.	Поняття про сім'ю як малу соціальну групу	6	4	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-	-	10
3.	Функції сім'ї: Поняття про структуру сім'ї	6	4	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-	-	10
4.	Тенденція розвитку шлюбно-сімейних відносин	6	4	2	-	-	-	6			-	-	-	-	10
5.	Життєвий цикл сім'ї	4	2	2	-	-	-	16			-	-	-	-	10
6.	Визначення конфлікту. Сімейний конфлікт	4	2	2	-	-	-	16	2	2	-	-	-	-	10
7.	Поняття про дитячо-батьківські відносини	4	2	2	-	-	-	16			-	-	-	-	10
8.	Виховні функції батьків	4	2	2	-	-	-	12	2	2	-	-	-	-	10
9.	Родина в системі соціальних інститутів	4	2	2	-	-	-	-							10
10.	Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної	4	2	2	-	-	-	-	2	2					14
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	28	20	-	-	-	72	12	4	8	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Педагогіка сімейного виховання як наука

Основні проблеми сім'ї: вивчення типів соціальних відносин в сім'ї, зв'язок сім'ї з іншими соціальними спільнотами; вивчення суспільних функцій сім'ї, соціально-рольової структури.

Тема 2. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу

Визначення сім'ї. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу, первинний контактний колектив і підсистему суспільства. Основні ознаки сім'ї: шлюбні, між поколіннями, кровні. Сім'я та шлюб. Визначення понять. Загальне та відмінне в поняттях «сім'я» та «шлюб».

Тема 3. Функції сім'ї: Поняття про структуру сім'ї

Визначення соціального інституту. Інституціоналізація сім'ї. Головне призначення сім'ї як соціального інституту забезпечення соціокультурного розвитку суспільства. Функції сім'ї: побутова функція, економічна функція, репродуктивна функція, виховна функція, психотерапевтична функція. Поняття про структуру сім'ї.

Тема 4. Тенденція розвитку шлюбно-сімейних відносин

Альтернативні форми сім'ї: моно сім'я, незареєстрований шлюб, свідомо бездітний шлюб, одностатевий шлюб, колективна сім'я. Сучасна модель сім'ї. Нуклеарна сім'я. Типологія сучасної сім'ї.

Тема 5. Життєвий цикл сім'ї. Соціальна динаміка сім'ї

Класифікація етапів життєвого циклу сім'ї. Залежність життєвого циклу від сімейних криз. Залежність життєвого циклу від відповідних їм завдань. Завдання розвитку сім'ї на кожному етапі життєвого циклу. Особливості кожного періоду життя сім'ї. Попередшлюбний період. Завдання молодій сім'ї.

Тема 6. Визначення конфлікту. Сімейний конфлікт

Свара як основна форма конфлікту у сім'ї. Причини сімейних конфліктів (міжособистісна сумісність, проблеми лідерства в сім'ї, домашні справи, сімейний бюджет, родичі та друзі, інтимно-особистісний аспект, розбіжності в поглядах на виховання дітей). Проблеми розпаду сім'ї.

Тема 7. Поняття про дитячо-батьківські відносини

Основи сучасних дитячо-батьківських стосунків.

Тема 8. Виховні функції батьків

Поняття про сімейне виховання. Виховні функції батьків. Позитивний та негативний вплив сім'ї на дитину. Визначення стилю сімейного виховання.

5.2. Тематика семінарських (практичних, лабораторних) занять.

Тема 1. Теоретичні основи педагогіки сімейного виховання.

Тема 2. Педагогічна система підвищення педагогічної культури батьків.

Тема 3. Особливості спілкування дорослих з дітьми в сім'ї.

Тема 4. Родина в системі соціальних інститутів.

Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної.

Тема 6. Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20	20	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	10	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: - опрацювання наукових статей; - конспект першоджерел - підготовка реферату; - підготовка до презентації результатів дослідження.	14 20 10 20	18 20 20 20	Анотації наукових статей Конспект Реферат Презентація
	Разом	72	108	

Тематика індивідуальних завдань

Перелік наукових статей для самостійного опрацювання

1. Долинна О., Низковська О. Батьки в дошкільному закладі. // Дошкільне виховання. – 2007. – №1. – С. 6 – 7.
2. Ладивір С. Секрети батьківської педагогіки. // Дошкільне виховання. – 2008. – №6. – С. 3 – 6.
3. Тарасова С. Батьківська педагогіка у спадщині В. О. Сухомлинського / С. Тарасова // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – Випуск 123. – Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 301 – 304.
4. Яблонська Т.М. Тенденції та проблеми виховання дітей у молодій сім'ї // Вісник Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту: Науковопрактичний журнал. – К., 2010. – № 1-2. – С. 53-57.

Тематика рефератів

1. Батьківська педагогіка В.О. Сухомлинського як основа сучасної теорії та практики сімейного виховання.
2. Виховний потенціал сім'ї, фактори, які впливають на нього. Шляхи підвищення виховного потенціалу сім'ї.
3. Структурна та психологічна деформації сім'ї, їх вплив на процес сімейного виховання.
4. Особливості виховання дитини у неповних та заміщених сім'ях.
5. Система виховання у одnodітних та багатодітних сім'ях.
6. Виховання близнюків.
7. Типи неправильного виховання, помилки батьків у вихованні.

8. Батьки – перші природні вихователі дитини. Авторитет, особистий приклад, педагогічний такт батьків.
9. Відповідальність матері, її роль у вихованні дітей.
10. Роль батька у вихованні дитини. Особливості батьківської взаємодії з дітьми (у порівнянні з материнською).
11. Роль бабусь і дідусів, інших дорослих членів сім'ї у формуванні особистості дитини. Розподіл обов'язків у сім'ї щодо здійснення виховної функції.
12. Особливості сімейного виховання дітей дошкільного віку.
13. Особливості сімейного виховання дітей молодшого шкільного віку.
14. Особливості сімейного виховання дітей підліткового віку.
15. Особливості виховання дітей старшого шкільного віку.
16. Мета та завдання сучасної сім'ї у вихованні дітей. Принципи сімейного виховання.
17. Виховне середовище сім'ї. Дитяча субкультура. Сучасні іграшки.
18. Організація ігрової діяльності дитини в сім'ї.
19. Методи сімейного виховання: вимоги. Прямі та непрямі вимоги. Стилі пред'явлення вимог.
20. Методи сімейного виховання: приклад батьків, заохочення, покарання. Вербальні та невербальні виховні впливи на дитину. Залежність вибору і застосування методів виховання в сім'ї від визначених батьками виховних пріоритетів.
21. Моральне виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби. Опора батьків у моральному вихованні дітей на загальнолюдські моральні цінності. Сучасні зміни шкали сімейних цінностей.
22. Інтелектуальне виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби.
23. Організація навчальної діяльності дітей у домашніх умовах. Формування позитивних мотивів навчання. Форми і методи допомоги батьків у навчальній діяльності дітей.
24. Домашнє читання. Формування у дітей культури читання.
25. Роль телебачення у сімейному вихованні.
26. Організація роботи дітей на комп'ютері у домашніх умовах.
27. Естетичне виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби.
28. Роль батьків у залученні дітей до різних видів художньої творчості. Спільна творча діяльність батьків і дітей.
29. Фізичне виховання дітей у сім'ї: мета, напрями, зміст, засоби.
30. Трудове виховання дітей в сім'ї. Трудові доручення і основні види домашньої роботи дітей.
31. Особливості організації трудової діяльності дитини в сім'ї. Спільна трудова діяльність батьків і дітей.
32. Економічне виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби. Кишенькові гроші дитини.
33. Екологічне виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби. Взаємозв'язок естетичного, інтелектуального та екологічного виховання.
34. Статеве виховання дітей у сім'ї: мета, зміст, засоби. Взаємозв'язок морального та соціально-гігієнічного аспектів статевого виховання.

35. Педагогічна культура батьків: її суть, компоненти, ознаки виявлення, рівні сформованості.
36. Шляхи формування та підвищення педагогічної культури батьків.
37. Роль виховних інститутів у підвищенні педагогічної культури сім'ї. Форми педагогічної просвіти батьків, їх зміст, організація і методика проведення.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Розкрити поняття «педагогічний такт» у співпраці з родинами.
2. Розкрити сутність основних понять: педагогічна культура, компоненти педагогічної культури, психологічна і педагогічна компетентність, педагогічна рефлексія, педагогічна емпатія.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Конспект першоджерел	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб-сервіс Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела:

1. Біла І.М. Розвиток художнього сприймання у дошкільному віці// Практична психологія та соціальна робота.-2014.-№1.
2. Бевз Г.М. Прийомна сім'я: соціально-психологічні виміри: монографія.- К, 2010.-352 с.
3. Беленька Г.В. Зростання дошкільників в праці – К: Шкільний світ, 2010.- 112 с.
4. Гавриш Н.В. та ін. Розумне виховання сучасних дошкільнят – К: «Слово», 2015.- 176 с.
5. Гуманістичне виховання дітей дошкільного віку в контексті інноваційної педагогічної діяльності: монографія/За науковою ред. Поніманської Т., І. Дічківської. – Рівне, 2012. – 2008 с.
6. Дитина в сучасному соціопросторі: Навч. пос. – К, 2014. – 272 с.
7. Дошкільне та сімейне виховання: теорія, методика, практика. Матеріали науково-практичної конференції – Одеса, 2016. – 259 с.

8. Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях/А.М.Богущ. – Київ, 2016. – 127 с.
9. Евдокимова Е.С., Додокина Н.В., Кудрявцева Е.А. Детский сад и семья. – М., 2008. – 144 с.
10. Клеманська В. Кінезотерапія – Профілактика постави та плоскостопості у дошкільників. Порада педагогам і батькам //Наша школа. – 2013 - №6
11. Ковенар О.В. Теоретико-методичні засади організації перед шкільною освітою: Монографія. - Кривий Ріг, 2015. – 244 с.
12. Кряжева М.Л. Развитие эмоционального развития детей: пособие для педагогов и родителей. – Ярославль, 2007. – 208 с.
13. Піроженко Т. Особистість дошкільника: Перспективи розвитку. Тернопіль, 2010. – 136 с.
14. Піроженко Т.О., Хартман О.Ю. Виховуємо дитину, зростаємо як батьки: Навч.-метод. пос. – Тернопіль, 2014. – 168 с.
15. Рубаха І., Рубаха Л. Любі малечі про цікаві речі – Харків, 2013. – 112 с
16. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. – К, Рад. Школа., 1979. – 414с.
17. Сухомлинський В.О. Мікроклімат вашого дому. – Т. 5. – С. 436-440
18. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: Навч.-мет. пос. К. 2016, - 248 с.
19. Эйдемиллер, Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. – СПб, 2001. – 606 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Беленька Г.В., Богініч О.Я., М.А. Машовець. Здоров'я дитини від родини. Як виховати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття. – К.: 2006.
3. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років (3-те видання, доопрацьоване і доповнене) / наук.кер. проекту: О.В. Огневюк, К.І. Волинець, наук. кер. програмою: О.В. Проскура та ін.. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Сухарева Л.С. Піклуємось разом з батьками. Робота з батьками дошкільників. – Х.: Вид. група „Основа”: „Тріада”, 2008. – 128 с. (Серія: „ДНЗ.Вихователю”.)
5. Товкач І.Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. Навч. – метод. посібник / І.Є. Товкач. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 368 с.

10.3. Інтернет-ресурси

1. Альтернативні садочки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.Ivivpost/net/ilvivnews/20913/>
2. VRL: <http://novainfo.ru/lachive/40/sostoyanie> – masterstva – budushikh – vospitateley.

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року